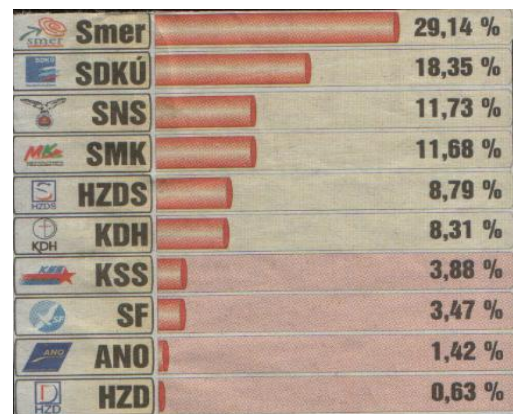

AKO SME VOLILI?

Predčasné voľby 2006 do slovenského parlamentu sa konali 17. júna. Zmenili rozdelenie síl aj tvár slovenského parlamentu. Podľa konečných výsledkov zvíťazil s 29,14 percentami na plnej čiare Ficov Smer a asi najviac prekvapila Mečiarova ĽS- HZDS, ktorá nedokázala prekročiť 10-percentnú hranicu.

Účasť v parlamentných voľbách

Podľa konečných výsledkov vo voľbách do parlamentu zaevidovali 2 335 917 odovzdaných obálok pri celkovom počte 4 272 517 oprávnených voličov. Počet platných hlasov predstavoval 2 303 139. Volebná účasť dosiahla 54,67 percenta.

Ako sme volili v oravskom regióne?

Na Orave volilo 55,6 % zo všetkých zapísaných voličov. Polícia aj obe obvodné komisie na Orave v sobotu 17. júna 2006 o desiatej v noci zhodnotili voľby ako bezproblémové, iba že v niektorých obciach ich chod mierne narušila búrka, pri ktorej bola niekoľkokrát prerušená dodávka elektrickej energie. Stalo sa to v Oravskej Jasenici, v Ťapešove a aj v ďalších hornooravských obciach.

Najnižšia volebná účasť bola v Breze (38,7 %), najvyššia v Krásnej Hôrke (74,77 %). V dolnokubínskom okrese prišlo voliť viac ako 70 % voličov a v dvoch obciach: Pokryváč 73,86 % a Krivá 71,28 %.

Ako sme volili v Sedliackej Dubovej?

V Sedliackej Dubovej bolo zapísaných 385 voličov. Vydaných obálok bolo 216, z toho platných hlasov 215. Účasť voličov v percentách – 56,1 %.

KDH 67 hlasov
Smer SD 56 hlasov
SDKÚ – DS 33 hlasov
SNS 31 hlasov
ĽS- HZDS 12 hlasov
Ostatné strany: SF (7), KSS (5), ANO (2),
HZD (1), ĽB (1)

Aj keď v našej obci vyhralo KDH, napriek tomu v rámci Slovenska získalo len 8,31 % hlasov. Kandidátom za Kresťansko-demokratické hnutie bol aj náš bývalý občan Ján Kapala, ktorý sa takto vyjadril: „S výsledkom volieb som spokojný. Naša strana dosiahla v Žilinskom kraji druhý najvyšší počet hlasov v rámci celého Slovenska (10,9 %). Som rád, že toľkí voliči prišli k urnám. Už viem, že do Národnej rady sa nedostanem.“ Napriek tomu Ján Kapala zostáva optimistom.

(ph) Volebná komisia

Väčšina ľudí si myslí, že intelekt robí veľkého vedca.

Nemajú pravdu. Robí ho charakter. (A. Einstein)

Postrehy z obecného zastupiteľstva

Dňa 29. mája sa konalo už 22. zasadnutie obecného zastupiteľstva v tomto volebnom období. Prítomní boli všetci poslanci okrem Jána Zrnčíka, ktorý v tomto čase bol na kúpeľnej liečbe. Z hostí bola prítomná Mgr. Mária Lonská, hlavná kontrolórka obce.

Kontrola uznesení

Starosta obce Mgr. Ladislav Tomáš prehodnotil plnenie uznesení z predchádzajúceho zasadnutia OZ. Týkalo sa to vymáhania nedoplatkov z daní z nehnuteľností, za káblovku, za odvoz domového odpadu atď. Konštatoval, že zo 135 rodín ešte nezaplatilo daň z nehnuteľností 13 rodín. Užívatelia káblovej televízie majú povinnosť uhradiť poplatok do konca mesiaca júna. Ďalej sa starosta zmienil o zrušení základnej školy, zatiaľ nebolo doručené rozhodnutie o vyradení školy zo siete škôl na obecný úrad. Zmienil sa o plnení uznesení, týkajúcich sa dopravného značenia v obci – zníženie rýchlosti vozidiel, platenia za licenciu káblovej televízie, projektom pre trvalo nezamestnaných, priebehom komasácie, projektom kanalizácie. Tieto úlohy sa plnia a pokračujú podľa určených etáp.

Aktuálne úlohy

Obyvateľov znepokojuje prostredie Jamy pri železničnej trati. S úpravou tohto terénu sa malo začať už teraz zabudovaním odtokových rúr. Nestane sa tak. Táto investícia mala stáť okolo 400 tisíc korún, ale prišlo sa na to, že o 4 -5 rokov sa plánuje budovať kanalizácia a čistička odpadových vôd a tento terén by sa opäť rozkopával, čiže investícia by bola zbytočná. Zatiaľ sa uvažuje len terén upraviť a vyrovať. Pristúpi sa aj k oprave kultúrneho domu, treba mu dať novú fasádu. Obecné zastupiteľstvo sa zaoberalo aj výstavbou garáže pri bytovke vedľa obecného úradu, aby naši občania mali kde garážovať, najmä tí, ktorí majú zlý prístup do dvorov v zime. Zatiaľ sa pristúpilo k tomu, aby sa najprv vyriešilo, ako ich čo najlacnejšie postaviť.

Starosta sa zmienil aj o osvetlení starého kostola kvôli reklame a propagácii obce. Zatiaľ to ostalo nedoriešené. Ďalej oznámil, že obec dostala od štátu 200 tisíc korún za podaný projekt na rekonštrukciu rozvodov miestneho rozhlasu. S prácami sa začne koncom mesiaca augusta. Bude to robiť firma, ktorá pomáhala pri vypracovávaní projektu.

Ďalšie naliehavé úlohy

- Severoslovenská vodárenská spoločnosť sa má rozdeliť na akciové regionálne spoločnosti. Sedliacka Dubová by patrila do regiónu Dolný Kubín. Zatiaľ je to len v riešení.
- Starosta predložil vypracovaný Povodňový plán záchranných prác pred povodňami – podľa ktorého by našej obci nemalo hroziť zaplavenie.
- Pre žiakov základnej školy je určený jeden školský obvod, a to je Základná škola v Dlhej nad Oravou. Dochádzajúcim žiakom sa bude preplácať cestovné.

Verejný záujem obce

Obyvateľom obecnej bytovky pri požiarnej zbrojnici sa končí 3-ročná nájomná zmluva. Obecný úrad bude riešiť, či sa im zmluva na bývanie predĺži alebo nie.

Uskutoční sa inventúra všetkého majetku obecného úradu. Vymenované sú 3-členné komisie, na čele ktorých sú naši poslanci. Dokončiť sa musí do konca mesiaca augusta 2006.

Interpelácie poslancov

- Peter Oršuliak – nastavenie pouličných svetiel, pokosenie trávy na škarpe, očistenie cesty pod železničným mostom,
- Ing. Pavol Laurinčík – vystaviť výmery z daní z nehnuteľností pre platiteľov, nedostatky miestnej káblovej televízie, dodržiavanie zasadnutí OZ, problém čakárne na železničnej stanici, vymedzenie nového priestoru pre odpad, úprava rigolu na ceste pri bytovke nad obecným úradom, aby voda nestekala po ceste, očistiť autobusovú zastávku, nalepiť nové cestovné poriadky,
- Ing. Ladislav Šutý – zemné úpravy okolo kostola a studničky,
- Ľudovít Holub – úprava terénu okolo železničnej trati, upraviť chodník od hlavnej cesty pri rodine Hojových, úprava fasády kultúrneho domu.

Podľa všetkého vidieť, že naši poslanci spolu so starostom majú eminentný záujem vylepšovať prostredie obce a riešiť problémy k spokojnosti všetkých občanov Sedliackej Dubovej.

(ph)

Bude sa rekonštruovať miestny rozhlas

Po každoročných žiadostiach o pridelenie finančnej dotácie sa opäť usmialo šťastie na našu obec. Ministerstvo financií nám v máji tohto roka odsúhlasilo náš projekt na rekonštrukciu obecného rozhlasu, rozvodov, reproduktorov, ústredne a pridelo nám nenávratnú finančnú dotáciu vo výške 200 tisíc slovenských korún. Z týchto peňazí, ktoré musia byť účelovo použité na spomínanú akciu, budeme môcť začiatkom septembra prostredníctvom odbornej firmy previesť rekonštrukciu obecného rozhlasu, ktorý je v zlom technickom stave. Nové reproduktory, káblové rozvody, ústredňa by mali poskytnúť občanom kvalitnejší odposluch vysielaných obecných oznamov.

(lt)

Informácie z obecného úradu

Projektu kanalizácie a ČOV sa neubránime

Už dlhšiu dobu sa pripravuje projekt výstavby čističky odpadových vôd (ČOV) a kanalizácie pre tri obce – Chlebnice, Dlhá nad Oravou, Sedliacka Dubová. Tento projekt pripravuje Severoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s. Žilina (SVS, a.s.). Celá akcia by mala byť financovaná najmä z financií Európskej únie (80 %), zo štátneho rozpočtu (15 %) a z rozpočtu SVS, a.s. Žilina (5%). Hodnota výstavby by mala byť okolo 200 miliónov slovenských korún. Na to, aby sa mohla niekedy v budúcnosti uskutočniť, je potrebné vypracovať projektovú dokumentáciu, resp. vyriešiť územné konanie a vybaviť stavebné povolenie. V súčasnosti je vypracovanie projektovej dokumentácie v poslednej fáze a malo by sa začať územné konanie. V máji tohto roku bola spomínaná projektová dokumentácia predstavená k nahliadnutiu, resp. k pripomienkovaniu, občanom všetkých troch obcí. V našej obci túto možnosť využilo asi 20 občanov, ktorí sa oboznámili so smerovaním trás kanalizačných výkopov, prípadne umiestnenia čističky v lokalite Medzi mostami na cirkevnom pozemku pri kríži.

V Európskej únii i v našej republike je prijatá legislatíva, ktorá prikazuje všetkým obciam, aby do roku 2020 mali vybudovanú kanalizáciu. Obce by však finančnú záťaž na takéto stavby neunesli, preto EÚ ponúka prefinancovanie týchto projektov z európskych fondov. Obecný úrad nijako nechce urýchľovať tento projekt, ale proti jeho uskutočneniu nemôže veľmi bojovať, hoci občania sa obávajú, že po zrealizovaní tohto projektu by museli platiť okrem vodného aj stočné, tak ako platia v Krivej či v Hornej Lehote alebo inde.

Treba si uvedomiť, že pokiaľ obec nebude mať vybudovanú kanalizáciu, budú stanovené pre občanov vysoké pokuty za vypúšťanie odpadových vôd a splašiek do žump, septikov alebo voľne do prírody. A tie budú vyššie ako cena stočného za vypúšťanie do čističky.

Oznam pre členov klubu dôchodcov

Výbor klubu dôchodcov v našej obci pozýva všetkých dôchodcov na spoločenské posedenie v prírode dňa 5. júla, t.j. v stredu, ktoré sa začne o 10.00 hodine na miestnom futbalovom ihrisku. Zabezpečené je občerstvenie i kultúrny program. V prípade nepriaznivého počasia celá akcia sa bude konať v uzatvorených priestoroch tribúny. Každý člen klubu dostane aj sponzorský darček. Tešíme sa na spoločné stretnutie a tu sa aj rozhodne o aké akcie majú naši dôchodcovia záujem v nasledujúcich dňoch. Dôchodcovia si môžu priniesť aj vlastné občerstvenie, prípadne niečo dobré na opekanie.

Výbor klubu dôchodcov

Pomoc nezamestnaným občanom

Obecný úrad v marci tohto roku podal projekt na Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny ohľadom zamestnania dlhodobo nezamestnaných občanov obce. V rámci tohto projektu by mohli niektorí dlhodobo nezamestnaní občania podpísať pracovnú zmluvu s obecným úradom na dobu jedného roka na rôzne práce pre obec.

Už v júni nám ministerstvo odsúhlasilo náš projekt a schválilo pre štyroch občanov finančnú dotáciu. Súhlas ministerstva znamená, že obecný úrad môže od 1. júla 2006 do 30. júna 2007 prijať do pracovného pomeru štyroch ľudí a štát obci uhradí za celý rok mzdy a odvody za nich, čo predstavuje dotáciu vo výške 416 tisíc slovenských korún. Je to významná pomoc nielen pre obec, ale najmä pre konkrétnych štyroch občanov. Bude záležať na nich, ako sa s touto možnosťou zamestnania vysporiadajú, pretože budú pracovať na plný 40-hodinový týždenný úväzok (na rozdiel VPP-kári pracujú len 10 hodín týždenne). Obecný úrad má pre nich pripravené rôzne aktivity, či menšie investičné akcie schválené obecným zastupiteľstvom.

Čo ešte chce obecný úrad urobiť v tomto roku?

Na ostatnom zasadnutí obecného zastupiteľstva sa poslanci zaoberali niektorými aktivitami, ktoré by obecný úrad zabezpečil urobiť prostredníctvom verejno-prospešných prác nezamestnanými, respektíve tými občanmi, ktorí v rámci spomínaného projektu budú jeden rok zamestnaní na plný úväzok na obecnom úrade. Predbežne sa dohodlo na týchto akciách:

- v obecnom byte (bývalé premietacie kinokabínky) dorobiť sprchu a kuchynský kút
- omaľovať steny na kult. dome (murivo aj drevo)
- vyťať chraste v brehu cintorína
- dovakovať zozadu dom smútku, vnútro omaľovať
- vyčistiť Jamu od splaškov
- postaviť garáže
- vsadiť žľaby pri studničke za mostom

Máte záujem o garáže?

Obecné zastupiteľstvo na svojom zasadnutí schválilo výstavbu garáží pre občanov, ktorí najmä v zimných mesiacoch majú problém svoje autá parkovať vo svojich domoch. Dôvodom toho je, že množstvo napadaného snehu vo dvoroch zabraňuje vyjsť autám z garáží na cestu a na miestnu komunikáciu. Tieto garáže by mali byť umiestnené na obecnom pozemku v lokalite pri kultúrnom dome pod bytovkou povedľa garáže Františka Jedináka. Záujemcovia o ich využitie sa môžu informovať na obecnom úrade.

Prenájom gátra

Viacerí podielníci miestneho urbáru sa domáhali, aby urbársky gátor bol viac využívaný ako doteraz. Toto sa stalo skutočnosťou, pretože od mája tohto roku bol gátor daný do nájmu podnikateľovi z Trstenej. Tento na ňom bude píliť predovšetkým svoje drevo na ďalší predaj, ale zároveň dáva možnosť našim občanom, aby si na gátri mohli dať napíliť drevo pre seba a svojich príbuzných a nemusia vozit' drevo na gátre do iných obcí. Okrem tejto výhody tam budú môcť pracovať 2-3 občania našej obce.

*S úctou spomíname***100 ROKOV VYSVIACKY KŇAZA ŠTEFANA SCHULZA**

Naša farnosť si pripomína 13. júna tohto roku 100. výročie vysviacky kňazstva Štefana Schulza, ktorý pôsobil ako správca farnosti v Sedliackej Dubovej v rokoch 1927 – 1959. Keďže už nie je medzi nami živými, priblížme si s úctou jeho životnú púť cez všetky desaťročia, obdobia, keď bolo dobré a šťastné i slávnostné, obdobia naplnené menej či viacej smútkom i utrpením, príkladom, postojom k životu, k ľudom, aby si každý z nás pri čítaní jeho života odniesol kus životného bohatstva.

Údaje o kňazovi a správcovi našej farnosti Štefanovi Schulzovi spracoval jeho príbuzný Jozef Šuhaj z Trstenej. Tento materiál sa dostal na našu faru k duchovnému otcovi vdp. Henrykovi Sitekovi a on to poskytol našim obecným novinám. Za túto službu mu úprimne ďakujeme.

Cesta ku kňazstvu

Štefan Schulz sa narodil v Trstenej 28. decembra 1883 ako prvý z dvanástich detí. Pokrstil ho vdp. farár Štefan Pirončák (správca farnosti od r. 1874 – 1902, rodák z Kňažej).

Jeho otec Štefan Schulz študoval v r. 1869 – 70 na trstenskom gymnáziu a potom necelý rok na Trnavskej univerzite. Pôsobil v rade mesta a pracoval na úrade okresu. Matka Veronika, rodená Stankovičová, sa zaoberala poľnohospodárstvom a domácnosťou. Nemožno nespomenúť Štefanovo príbuzenstvo s Martinom Hattalom, významným jazykovedcom, teológom, kňazom a profesorom Karlovej univerzity v Prahe. Matka Veronika Stankovičová mala rodičov Martina Stankoviča a Katarínu Hattalovú, sestru Martina Hattalu. Rodný dom Štefana Schulza v Trstenej už neexistuje. V súčasnosti stojí na tomto mieste lekáreň Karmel.

Po skončení ľudovej školy mladý Štefan pokračuje v štúdiu na trstenskom kráľovskom katolíckom 4-tryednom reálnom nižšom gymnáziu (dnes Gymnázium M. Hattalu). Pod dohľadom triedneho profesora Jána Hoffmana získaval vedomosti zo všetkých predmetov, no najmä z jazykov – slovenského, latinského, nemeckého, maďarského. Po úspešnom ukončení v roku 1898 odchádza študovať na vyššie gymnázium v Ružomberku a v Levoči. Potom pokračuje v Spišskej Kapitule, kde po ukončení teológie je 13. júna 1906 vysvätený za kňaza.

Deväť rokov kaplánovania

Ako mladý kaplán odchádza na svoje prvé miesto do Podvlku (vtedy ako časť Oravskej župy, dnes dedinka pri Jablonke v Poľsku), kde pôsobil do 9.10.1906. V čase, keď začal svoju kňazskú službu, bol na Slovensku veľký vplyv maďarizácie a k tomu jeho príbuzný kňaz, národný buditeľ, profesor Martin Hattala, autor Slovenskej gramatiky, bolo dôvodom častej zmeny jeho kaplánskej služby. Maďarskí úradníci sa obávali jeho národných myšlienok, že bude ovplyvňovať prostý slovenský ľud.

Jeho ďalšie pôsobenie ako kaplána

Rabča	(7.11.1906 – 6.7.1907)
Zázrivá	(7.7.1907 – 23.11.1907)
Lipt. Mikuláš	(24.11.1907 – 1.5.1908)
Zubrohlava	(2.5.1908 – 22.10.1908)
Nižné Ružbachy	(23.10.1908 – 2.8.1911)
Liptovský Michal	(2.8.1911 – 12.11.1912)
Námestovo	(13.11.1912 – 4.3.1915)
Lisková	(5.3.1915 – 28.7.1915)

Pôsobenie v Sedliackej Dubovej

Po deviatich rokoch kaplánovania sa stáva správcom farnosti v Malatinej a v roku 1927 je preložený do Sedliackej Dubovej, kde ako farár pôsobil až do konca svojho života. Medzi jeho priateľmi nájdeme azda najvýznamnejšiu osobnosť, akou bol otec biskup Ján Vojaššák. Spoznali sa ešte počas jeho pôsobenia vo Veličnej. K ďalším známym osobnostiam patrili – páter Jozef Libor Mattoška, ktorý často navštevoval Hornú Lehotu a faru v Sedliackej Dubovej. Ich priateľstvo malo prínos pre kultúrno-spoločenský i náboženský život. Štefan Schulz sa rád stretával i s pátrom Andrejom Polákom (rehoľné sľuby r. 1948). Keď Štefan Schulz pôsobil ako správca fary v Malatinej, tam sa spriatelil s Arnoldom Kapitalom, učiteľom a kantorom, ktorého pozval do Sedliackej Dubovej, aby v tejto farnosti vykonával službu kantora a organistu.

Počas celého kňazského pôsobenia na rôznych miestach Oravy a Liptova udržiaval korešpondenciu a stretnutia so svojou rodinou i svojimi rodákmi, ktorí boli vysvätení za kňazov z Trstenej a okolia, napríklad s kňazom bratrancom Gašparom Pánikom, ktorý neskôr pôsobil v USA v Bridgeporte medzi Slovákmi, kňazom bratrancom Antonom Pánikom (Moravany pri Piešťanoch), s Mons. Viktorom Trstenským, pápežským

(pokračovanie na str.5)

(pokračovanie zo str.4)

prelátom, ktorý dodnes žije v Trstenej.

Na fare v Sedliackej Dubovej mu úlohu gazdiny zastávala Berta Arvayová, ktorá je pochovaná v Ružomberku. Okrem nej na fare obetavo po celý rok pomáhali ochotní ľudia so Sedliackej Dubovej a Hornej Lehoty. Medzi nich patrili kočiš Matej Forgáč a Mária Fúriková – Domínová, ktorí vykonávali práce v poľnohospodárstve, ďalej Terézia Olíková, tá vypomáhala na fare.

Ťažké 50-te roky

V 50-tych rokoch 20. storočia sa na Slovensku začalo prenasledovanie katolíckej cirkvi a jej predstaviteľov, ktorých bezdôvodne vyšetrovali a zatvárali do väzníc. Vzhľadom k tomu, že tento kňaz už bol v dôchodkovom veku, strávil vo vyšetrovacej väzbe iba 2 – 3 týždne, kde ho nútili vzdať sa viery i kňazstva. Po tomto čase sa opäť vrátil na faru.

Dňa 13. júna 1956 vdp. Štefan Schulz oslávil 50 rokov kňazského zlatého jubilea. Konala sa svätá omša, na ktorej sa zúčastnila celá jeho rodina, príbuzní, veľký počet kňazov z Oravy a ostatných diecéz, jeho spolužiaci, početní veriaci z celej Oravy.

O tri roky 17. februára 1959 zomrel vdp. Štefan Schulz, asessor- správca fary v Sedliackej Dubovej vo veku 75. roku života a 53. roku kňazstva, zaopatrený svätými sviatosťami a odovzdaný do vôle Božej. Pohreb sa konal 21. februára 1959 o desiatej hodine v Sedliackej Dubovej. Účasť na rozlúčke bola bohatá z celej farnosti, ba aj z okolitých farností, rodina a príbuzní z Trstenej. Na poslednej ceste ho odprevadili kňazi oravského dekanátu i z celej Spišskej diecézy, jeho spolužiaci, známi a priatelia. V matrike zomrelých farnosti Sedliacka Dubová je zoznam 33 kňazov, ktorí zaznamenali účasť na pohrebe.

Dodnes sa nám patrí s úctou a v modlitbách spomínať na vdp. farára Štefana Schulza, veď aj vďaka nemu sa u nás zachovala viera v pravého Boha.

Spomienky Márie Šuhajovej, príbuznej vdp. Štefana Schulza

Keď som sa narodila v Trstenej, náš strýčko pôsobil na fare v Malatinej. Tam ho chodili navštevovať jeho rodičia. Potom už len matka Veronika a moja stará matka, lebo jeho otec zomrel 4. januára 1923 vo veku 63 rokov. V roku 1927 bol náš strýčko preložený do Sedliackej Dubovej za správcu farnosti. Tým sa celej našej rodine uľahčilo cestovanie v priebehu celého roka – vďaka vlakovému spojeniu do Sedliackej Dubovej. Navštevovanie bolo obojstranné. Vždy sme strýčkove názory a rady do života brali vážne a uplatňovali ich.

Keď som sa vydala, tak som išla bývať do horárne Priekové Blato, 8 km od dediny Krivá. Bola som tak nesvoja, že ďaleko budem bývať od dediny. Rozprávala som to strýčkovi farárovi a ten ma povzbudil, že si tam budem chovať kravy a budem mať mlieko a v horárni sa dá žiť v spokojnosti, aj keď sa musí ďaleko dochádzať do dediny. Gazdiná pani Berta, ktorá sa starala o chod fary v domácnosti, bola k našej rodine, k manželovi a k mojim deťom Jožkovi a Jankovi pozorná. Ako dobrá kuchárka vždy nás pohostila. V horárni sme mali včely, tak som vždy na faru doniesla medu. Nosievali sme aj čučoriedky, brusnice, maslo i hríby sušené. Na oplátku nám dali jablká. Berta mi bola birmovná mama a tiež sestre Paulíne. Keď zomrel strýčko v Sedliackej Dubovej, gazdiná sa odsťahovala do Ružomberka k sestre.

Spomínam si tiež na Bertiných rodičov, ktorí prežili posledné dni života na fare. Spoločný hrob s veľkým pomníkom sa nachádza vedľa hrobu nášho strýčka Štefana.

Berta mala sestru Margitu, ktorá sa vydala do rodiny Lisických v Ružomberku. Táto rodina pravidelne každý rok navštevovala svoju sestru a nášho strýčka pána farára Štefana. V Sedliackej Dubovej majú pochovaných rodičov, Arvayovcov, sestru a brata, návštevy boli častejšie, aby sa mohli za nich pomodliť.

Strýčko mal dar výrečnosti, hrubý a zvučný hlas, rád spieval, prejavoval súcit, vedel sa radovať. Potrpel si na dobrej organovej hudbe i ľudovom cirkevnom speve. Pramenilo to aj z toho, že zažil rôzne politické zriadenia republiky, maďarizáciu, prenasledovanie kňazov.

Tak ako sú v živote veselé a šťastné dni, sú aj smutné. Tým dňom bol 17. február 1959. Strýčko ochorel, dva týždne ležal v posteli. Keď som sa dozvedela, že je slabý, išla som ho z horárne Blatná – Habovka pozrieť. Bolo to tri dni pred jeho skonáním. Potom mi do horárne zavolať telefónom vdp. farár Bartoš z Habovky, že strýčko v Sedliackej Dubovej zomrel. Na pohrebe sa zúčastnila celá naša rodina z Trstenej, rodáci a rovesníci. Bolo aj veľa kňazov, ktorí prišli z rôznych miest Slovenska. So žiaľom sa lúčili aj farníci zo Sedliackej Dubovej a Hornej Lehoty. Rozlúčili sme sa s ním. Veríme, že sa u nášho Otca všetci stretáme.

Mária Šuhajová, rodená Schulzová, narodená 25.6.1924.

(Do tlače pripravil a text upravil ph)

Osobnosť obce Sedliacka Dubová

ANTON GVORA

(12.9.1900 – 21.9.1990)

V septembri tohto roku si budeme s úctou pripomínať 16. výročie úmrtia a 106. výročie narodenia nášho vzácného rodáka Antona Gvoru – amerického Slováka, ktorému tunajší obecný úrad udelil v roku 2005 titul „Čestný občan obce Sedliacka Dubová in memoriam“. Z tejto príležitosti chceme obohatiť našich čitateľov o nové informácie o tomto dobrodincovi, ktoré boli uverejnené v časopise ŽIVOT, č. 17 z 24. apríla 2006 pod názvom Vydedil rodinu.

Keď Anton Gvora a Terézia Gvorová roku 1920 uzavreli sobáš, on mal dvadsať, ona dvadsaťdva rokov. Boli spolu iba šesť mesiacov, keď sa Anton vybral do Ameriky zarobiť peniaze. Nikdy viac sa nevideli.

Na diaľku sa milovali, písali si, žiarlili na seba. Šesťdesiatdva rokov, až do Teréziinej a Tonyho smrti, si boli manželia Gvorovci verní. Na Orave o tom nikto nepochybuje.

Až na veky večité

Túto klauzulu použil Anton Gvora, vtedy osemdesiattriročný, vo svojom testamente, kde ustanovil, že výnosy z jeho istín budú na veky večité dostávať dve oravské obce. Sedliacka Dubová, kde sa narodil a Dlhá nad Oravou, kde vyrástol a kde sa oženil. Už desať rokov do obecnej kasy prvej z nich prichádza asi stopäťdesiat tisíc korún ročne, pre druhú štyristopäťdesiat tisíc. Peniaze sa rozdelili podľa počtu obyvateľov.

Obe dediny dosť dlho túto úžasnú vec doslova tajili. Báli sa závidia. „Viete, nechceli sme, aby starostovia iných obcí trvali, tí majú od Amerikána, tým netreba,“ hovorí Milan Kurčinka, starosta Dlhej nad Oravou. „Sami sme boli veľmi prekvapení, veď pán Gvora má v našej obci príbuzných, keby sa jeho majetok delil podľa zákona, dedičov by tu isto vypátrali.“

Odišiel celkom chudobný

Z rozprávania Oravcov, ktorí tiež chodili do Ameriky na zárobky, sa zachovalo niekoľko historiek, ktorými bol Tony Gvora známy. Vraj spočiatku všetko jeho bohatstvo bolo iba dvadsaťpäť centov, ktoré nosil vo vrecku. Celé dni sa prechádzal ulicami San Francisca hladný, ale svojich dvadsaťpäť centov neminul. Preto vraj nikdy nebol bez peňazí.

Spočiatku sa mu v Amerike nedarilo. V tridsiatych rokoch, počas veľkej hospodárskej krízy, strávil istý čas v Kalifornii. Keď ho v roku 1943 uvoľnili zo služby armády Spojených štátov amerických, začal pracovať v oceliarskej továrni v Chicagu. Našetril si peniaze, kúpil menší bar, odkladal a ďalej investoval do obchodu s cennými papiermi. Postupne zbohatol.

Prečo nevezal ženu?

Hoci sa Tony Gvora dostal na celkom slušnú životnú úroveň, sebe nedoprial. Pani Helen Seligová, starostka mestečka Hot Springs, v ktorom pán Gvora žil a aj zomrel ako deväťdesiatročný, pri návšteve Oravy povedala: „Bol veľmi pracovitý a aj sporovlivý. Nič nemíňal, radšej chodil aj v tom najchladnejšom počasí pešo, ako by mal dať peniaze na autobus. V jeho šatníku viselo len niekoľko košiel, jeden starý kabát a nohavice, ktoré nosil dlhé roky.“

Keď sa manželia Gvorovci naozaj ľúbili tak, ako to rozprávajú ľudia, ktorí ich osobne poznali, prečo pani Terézia ostala celý život na Orave a Tony v Amerike? V Dlhej nad Oravou sa tomu nečuduje nikto. Takých prípadov na Orave sú stovky. Najskôr chcel muž zarobiť, až potom si priviezť ženu alebo sa vrátiť „do kraju“. Mnohým sa však darilo tak dobre, že sa nedokázali svojej roboty v Amerike vzdať. Neskôr prišla druhá svetová vojna, potom, po prevrate v roku 1948, sa už báli vrátiť, a pre ženy už nebolo možné vycestovať do Ameriky. Terézia Gvorová mala päťdesiat rokov, keď jej muž vybavil lístok na loď, ale nebolo z toho nič. A manželia si možno na lásku na diaľku už aj zvykli.

Niečo sa stalo

Starosta Dlhej Milan Kurčinka si myslí, že voľačo sa medzi manželmi stalo v čase, keď obaja boli ešte mladší. Pani Teréziu starosta poznal ako malý chlapec, takmer denne chodievala na návštevu k jeho vlastnej tete, ktorá mala podobný osud. Aj jej manžel bol v Amerike, aj ona sa márne pokúšala za ním vycestovať. „Pán Gvora posielal žene nejaké peniaze, ale nestačilo to. V päťdesiatych rokoch vzala do podnájmu vedúceho obchodu. Ale pri všetkej počestnosti. Ktosi ju však poohováral, Anton Gvora v Amerike sa to dozvedel a na ženu zanevrel. Bol to niekto z jeho rodiny.“

(pokračovanie na str.7)

(pokračovanie zo str.6)

Pán Kurčinka tvrdí, že pani Gvorová bola skromná ženička dobrého srdca. Nikto nepochybuje o tom, že bola mužovi verná. Ktovie, či aj Tony v Amerike dodržiaval manželskú vernosť... „To určite, stopercentne,“ bez akejkoľvek pochybnosti v hlase hovorí starosta. „To sme sa dozvedeli z Ameriky od tých, čo ho tam poznali. Nie všetci muži boli takí ako Gvora, niektorí si tam založili novú rodinu alebo si našli priateľky. Ale Anton bol seriózny. Stále čakal na príležitosť, aby mohol svoju ženu priviezť do Ameriky. „Vďaka“ režimu po štyridsiatom ôsmom, ale aj „vďaka“ zákonom, ktoré vtedy v Amerike platili, sa to nepodarilo.“

Manželia Gvorovci ostali bez detí, ako aj bez radosti zo seba navzájom.

Agent z Ameriky

Tonymu Gvorovi reči o údajnej nevere nedali spávať. Poslal na Slovensko agenta, pravdepodobne súkromného detektíva, ktorý sa prišiel na Oravu nenápadne na pani Teréziu povypytovať. Jeho zistenia sa celkom odlišovali od informácií, ktoré dostal Tony. Manželke odpustil, znova jej začal posilať listy, peniaze. Napísal jej: „Vieš, nik ťa nepohaní, každý, kto príde z kraja, vraj, akú mám dobrú ženu.“

To, že agent z Ameriky na Orave naozaj bol, nám potvrdil pán Kurčinka. „Všetko si pozisťoval, povypytoval sa,“ vraví starosta. „A dozvedel sa najmä to, že tie nepravdivé reči o počestnosti jeho ženy prišli z jeho rodiny. On by vtedy aj bol sem prišiel, ale bál sa, že ho už nepustia von, hoci mal americké štátne občianstvo. Bol to človek, ktorý nadovšetko miloval slobodu.“

Je to nenormálne

Pani Terézia zomrela v roku 1985, o päť rokov skôr ako jej manžel, a deti nemali. Bolo by preto prirodzené, keby jeho majetok zdedili príbuzní. „Je to nenormálne,“ vraví obyvateľka obce, ktorá nechce byť menovaná, „že bohatstvo, ktoré má Gvora uložené v americkej banke, neposlal svojmu pokrvnému príbuznému, ale celkom neznámym ľuďom, aj keď rodák. Vlastne vydiedil rodinu.“

Anton Gvora sa v neskoršom veku spriatelil s istým úradníkom z Nations Bank, ktorému sa zdôveril, že má určitý plán, ako pomôcť mladým rodinám žijúcim v jeho rodnej obci, kde vyrastal. To aj urobil. V testamente sa uvádza, že peniaze majú byť určené na blaho všetkých obyvateľov oboch obcí. Pohnútky, ktoré ho k tomu viedli, si však odniesol do hrobu. V každom prípade to svedčí o jeho veľkorysosti a dobrom srdci.

Američanka v šoku

Banka, ktorá spravuje financie po nebohom Antonovi Gvorovi, požiadala starostku Hot Springs pani Helen Seligovú, aby navštívila obce, ktoré dostávajú financie z Gvorovej pozostalosti. Starosta Milan Kurčinka sa dodnes na tom zhovievavo smeje.

„Oni si asi mysleli, že žijeme v zemľankách. V aute našli

staré kabáty a čižmy, keby museli chodiť po zlom teréne, priviezli si aj konzervy, keby sa nemali kde najesť. Z nášho privítania boli úplne hotoví. A keď videli práve dobudovanú základnú školu, keď sa dozvedeli, že sme plynifikovaná obec, postavili nový dom smútku a veľa ďalších vecí, boli uveličení. Vraj takú školu nemajú ani v Hot Springs. Dokonca si doniesli aj akúsi starú turistickú mapu Oravy, bez vrstevníc, bez najdôležitejších označení. Štvorčeky pri mestách považovali za domy, v tých podľa nich mali bývať bohatší ľudia, o ostatných si mysleli, že žijú v zemľankách.“

Keby nemala „toláre“

Pani Helena Šutová, susedka pani Gvorovej, sa o ňu starala dlhé roky. Spolu s manželom jej pomáhali poorať, zasiať, požať. „Každý deň bola u nás. Nikdy sa nesťažovala, bola vyrovnaná s osudom. Iného muža okrem toho svojho nepoznala. Listy od neho mala v takej truhle, ale kde sa to všetko podelo po jej smrti, to veru neviem.“

Keď už bola pani Terézia staršia, prosila susedu Šutovú, aby ju vzala k sebe. „Ja som však opatrovala svokru,“ vraví pani Šutová. „Keby nebola mala tie toláre, vzala by som ju, ale ľudia by ma súdili, že si ju beriem pre peniaze, že sa lakomím. Tak som len chodila ďalej ku nej a pomáhala jej. Keď už upadla do choroby, tak Angela Kňazúrová, tá jej varila. Marka Janíková jej prala. Marka si ju potom vzala aj k sebe. Ale čoskoro nato zomrela.“

Vernosť až po hrob

Iba pol roka žili spolu manželia Gvorovci. Pani Terézia bola verná svojmu mužovi šesťdesiatpäť rokov, on jej sedemdesiat. Obaja vzájomne až do smrti. Ich lásku nenarušilo ani ohováranie, ani odlúčenosť bez konca. To, že Anton Gvora celý život v cudzine túžil po domove, dokazuje jeho výnimočný čin. Tak ako Tony ľúbil svoju Teréziu až za hrob, tak „na veky večite“ budú mať z jeho ťažko zarobených peňazí úžitok ľudia z kraja, ktorý neprestal milovať.

(Jarmila Andrejčáková)

V tejto dreveničke bývali manželia Gvorovi v Dlhej nad Or.

SPRAVODAJSTVO

Vzdali hold svojmu patrónovi

Hoci bolo sv. Floriána 4. mája, naši dobrovoľní hasiči mu vzdali úctu 7. mája, t.j. v nedeľu pri sv. omši, aby akt vyznel slávnostnejšie a s väčšou pompéznosťou.

Nedeľná svätá omša začínala slávnostným príchodom hasičov v uniformách do kostola spolu s duchovným otcom, vdp. Henrykom Sítekom. Na čele sprievodu niesli sochu sv. Floriána Stanislav Strežo a Peter Karetka. Peter Karetka držal aj čestnú stráž počas celej sv. omše. Záver sv. omše patrilo oslave a modlitbe k sv. Floriánovi – ochrancovi a patrónovi hasičov. Všetci prítomní veriaci sa modlili, aby patrón hasičov naďalej pomáhal ochraňovať ľudí pred požiarom a inými pohromami.

Deň úctyvzdania sv. Floriánovi vyvrcholil spoločenským posedením hasičov v miestnej reštaurácii, kde prijal pozvanie aj duchovný otec.

(ph)

DUBOVA COLONORUM

(záchrana kostolíka)

Opäť k nám zavítajú naši „vrecári“ už po deviatykrát, aby sa podieľali na záchrane Kostola sv. Kozmu a Damiána na vršku Žiar. Budú to mladí ľudia, ktorí vytvoria letný kresťanský tábor so stredovekým spôsobom života v dvoch turnusoch, a to prvý v dňoch

22. júla - 30. júla a druhý 29. júla - 6. augusta.

Organizátorom tohto podujatia je Združenie kresťanských spoločenstiev mládeže (ZKSM), ktoré organizuje letné tábory od roku 1998, aby ich účastníci zachraňovali stredoveké sakrálné pamiatky. A takto k nám prichádzajú každý rok. Naši občania si na nich zvykli a radi ich vždy privítajú, ba sú ochotní im poskytnúť aj materiálnu pomoc. Veríme, že aj naša mládež sa bude k nim správať tolerantne.

Zaujímavá je aj pozvánka na tento letný tábor Dubova Colonorum. Vyberáme z nej tento text:

„Všetkým Vám na známosť dávame, že na záchranu zručanín chotárnych i tento rok sa chystáme. Tak šuhaji

švárni valašky hotujte, bo devy spanilé už vrkoče splietajú a život stredoveký v družine pospolitej už na Vás čaká. Ak srdce Tvoje dobrodružstvom rozbúchať sa dokáže a ruku k dielu priložiť vieš, neváhaj. A ak liet aspoň 18 Tvoje kosti rástli, do kešene 365 dukátov si naričtuj a bez meškania písmo svoje na našu adresu pošli: Dubova Colonorum, ZKSM, Pražská 11, 811 04 Bratislava alebo tabor @ dubovakostolik.sk 0907/026 343 (Viliam)

Do písma i svoju poštovú adresu vlož a zvedieť daj, v ktorom čase v kraji hôrnom, čo aj Orava zovú, Ty rozložiť sa chceš. Strážcovia zručanín tajomných.“

(ph)

Pošta v Dlhej nad Oravou oznamuje našim občanom

Pracovníci Slovenskej pošty, a.s., by Vás radi touto cestou oslovili, aby Vás oboznámili s produktmi a službami Poštovej banky, a.s., ktoré ponúkajú na Vašej pošte v Dlhej nad Oravou. Keďže zrušili miestnu pobočku Slovenskej sporiteľne v Dlhej nad Oravou, chceme Vás týmto upozorniť, že služby, ktoré Vám zrušená pobočka Slovenskej sporiteľne poskytovala, Vám v plnom rozsahu, vrátane dostupnej pôžičky, poskytne obchodné miesto Poštovej banky, a.s. našej pošty.

Navštívte svoju poštu a pracovníci Vás radi podrobnejšie oboznámia s produktmi a službami, ktoré Vám môžu poskytnúť priamo na pošte. Ak ste majiteľom platobnej karty, využite možnosť výberu na svojej pošte z POŠTMATU.

(Vedúca Pošty v Dlhej nad Oravou)

Družstvo žien DHZ získalo zlato

Najaktívnejšou zložkou v našej obci sú dobrovoľní hasiči. Vytvárajú rôzne aktivity a zároveň sa starajú o svoj odborný rast. Každým rokom sa zúčastňujú súťaží, kde preukazujú svoju hasičskú zdatnosť, aby mohli rýchlo zasiahnuť pri záchrane spoločného majetku i ľudských životov pred požiarom a inými prírodnými pohromami.

Dňa 18. júna sa naši hasiči zúčastnili okresnej súťaže DHZ v Zázrivej. Družstvo žien tvorili: *Oršuliaková Svetlana, Čupajová Simona, Čupajová Zuzana, Poláková Veronika, Poláková Terézia, Ondrigová Janka, Šutá Anna, Mikušková Kristína a kapitánka družstva žien Gitka Šutá. Toto družstvo si v tejto súťaži vybojovalo zlatú medailu.*

Družstvo mužov: *Oršuliak Maroš, Murín Michal, Šutý Michal, Hyža Jozef, Mihál Rastislav, Tropek Lukáš, Čupaj Maroš, Strežo Filip, Vavrečan Anton a kapitán družstva Chajdiak Jozef. Muži obsadili 3. miesto a domov si priviezli bronz.*

Úspech našich hasičov sa každoročne opakuje. Je to zásluha Jána Štigu, Jozefa Hyžu a Ing. Ladislava Šutého. Oni venujú starostlivosť svojim členom, pripravujú ich na súťaže, ale aj trénujú. Patrí všetkým poďakovanie za peknú reprezentáciu i propagáciu obce.

Zároveň oznamujeme našim občanom i čitateľom, že v Sedliackej Dubovej sa bude konať dňa 16. júla 2006 súťaž v rámci celého regiónu Oravy. Už teraz sa tešíme na zaujímavé podujatie a rivalitu súťažiacich. Naším hasičom budeme držať palce!

(ph)

SPRAVODAJSTVO

Matkám patrí úcta každý deň

V nedeľu v popoludňajších hodinách 7. mája sa uskutočnilo v našom kultúrnom dome veľkolepé kultúrno-spoločenské podujatie na počesť sviatku Dňa matiek. Hoci sa slávnosť konala o týždeň skôr, na jej účinku to nič neubralo, ba skôr nabrala väčšiu gradáciu. Totiž Deň matiek sa slávi na celom svete vždy druhú májovú nedeľu a v tomto roku to pripadlo na 14. mája.

Hlavným organizátorom podujatia bol obecný úrad a miestna základná škola s materskou školou.

Sála kultúrneho domu bola zaplnená v prevažnej miere deťmi, mládežou i dospelými - predovšetkým matkami a starými mamami. Škoda, že program nevideli všetci naši občania. Určite by sa boli dobre pobavili s pocitom príjemného nedeľného popoludnia a zároveň by boli vzdali úctu tým najmilším – svojim matkám.

Na vyzdobenú scénu s májovými symbolmi a symbolmi Dňa matiek vystúpili prví účinkujúci, a boli to naše dubovské dievčatá z tanečného odboru.

Predviedli rozprávkový scénický tanec. Veľmi milé bolo vystúpenie detičiek z materskej školy, ktoré v prvom rade veršovačkami a pesničkami zablahoželali všetkým mamičkám i babičkám. Potom ešte predviedli scénu Červená čiapočka a nakoniec odovzdali svojim mamičkám vecné darčeky, ktoré si pripravili v škôlke. Nedali sa zahanbiť ani školáci. Vystúpili tiež s bohatým

programom – mažoretky, paródia na televízne relácie Nákupná horúčka, SuperStar ...

Kultúrny program umocnilo vystúpenie folklórneho súboru Rosička, rosa ... z Dolného Kubína. Vedúcou súboru je učiteľka Súkromnej základnej umeleckej školy Jánoš v Dolnom Kubíne

Kamila Drengubiaková a ona aj celý program moderovala. Súbor predviedol ľudové tance a spevy z rôznych regiónov Slovenska, medzitým sa objavilo aj ľudové rozprávanie. A dievčatá z tanečného odboru vystúpili s cigánskym tancom Romáro. V tanečnom odbore získavajú

pohybové zručnosti aj dievčatá z našej obce a z Kraľovian. Tie sa predstavili s východoslovenskými tancami.

Záver programu patril ešte folklórnemu súboru, ktorý predviedol ďalšie ukážky ľudových tancov a piesní. Na

žiadosť prítomných divákov museli niektoré časti ešte opakovať. Takže všetci boli nadmieru spokojní.

Toto podujatie malo veľmi dobrú úroveň, príjemne sa zabavili všetci prítomní a čo najdôležitejšie, že vzdali krásny hold všetkým matkám, lebo si to zaslúžia. A nemalo by to byť len na Deň matiek, ale má sa to prejavovať každý deň

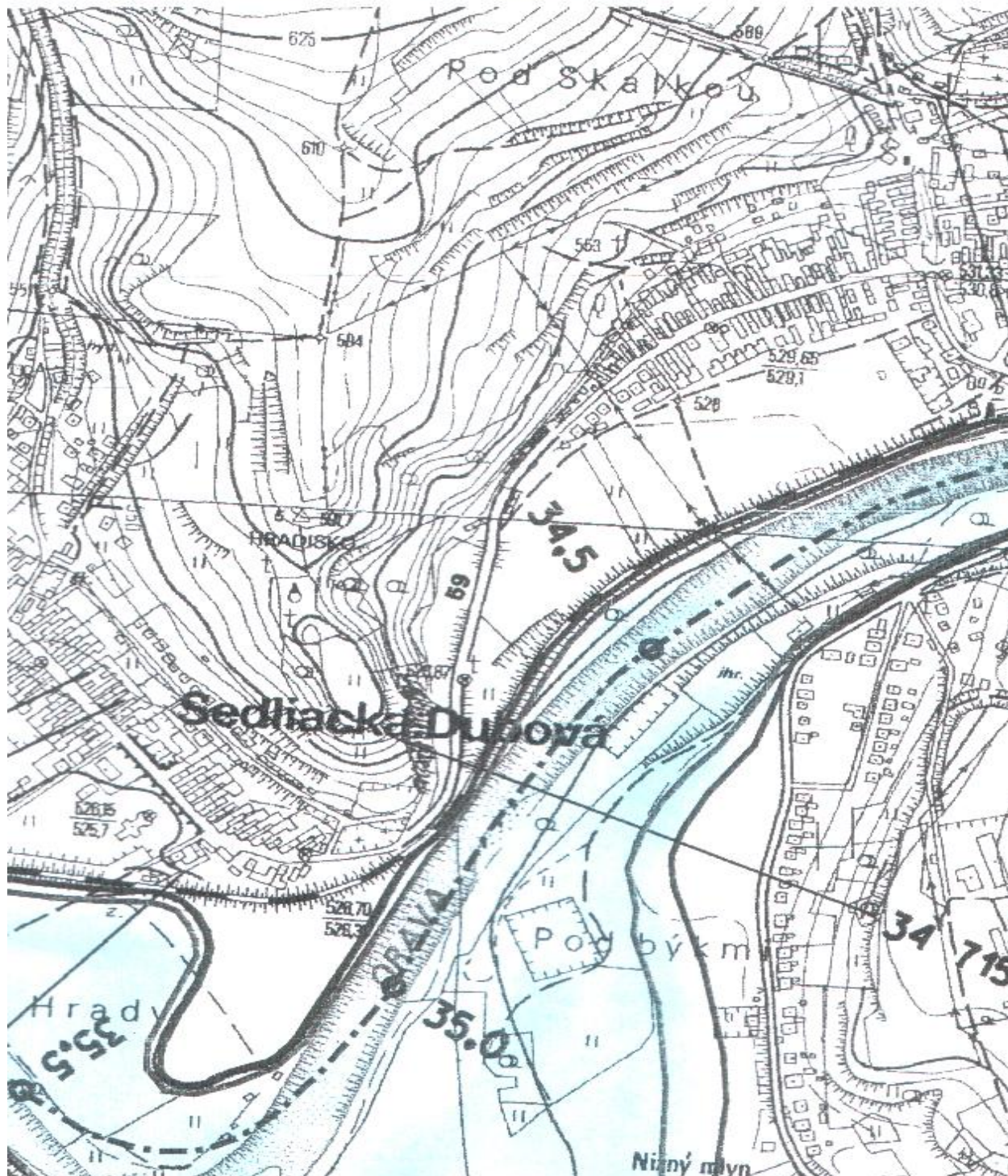
v našom reálnom živote.

Za pekné prežitie nedeľného popoludnia patrí poďakovanie obecnému úradu, vedeniu ZŠ s MŠ, učiteľom, žiakom i deťom. Ďalej patrí Kamile Drengubiakovej, vedúcej folklórneho súboru a dievčatám z tanečného útvaru zo Sedliackej Dubovej a Kraľovian.

(ph)

Sedliacka Dubová by nemala byť ohrozená povodňami

Povodňová mapa

V rámci povodňového plánu v zmysle zákonov SR dal obecný úrad odborníkom vypracovať situačný plán možnej záplavovej vlny v našej obci. Tento postup schválilo obecné zastupiteľstvo. Podľa prepočtov odborníkmi sa dospelo k tomu, že Sedliackej Dubovej by nehrozilo zatopenie záplavovou vodou. Nestalo by sa to ani v prípade pretrhnutia hrádze Oravskej priehrady. Povodňovej vode v našej obci bráni škarpa a železničný val. Jedine by sa mohla dostať do spodných častí obytných domov spodná voda a tá by mohla preniknúť do pivníc v domoch v blízkosti rieky Oravy, predovšetkým v ulici Priehreda. Bodaj by sa predpovede odborníkov naplnili a našej obci by nehrozilo povodňové nebezpečenstvo. Na mapke je vyznačené, pokiaľ by mohla povodňová vlna zasiahnuť.

(ph)

SLOVO MAJÚ NAŠI MLADÍ

A je tu koniec školského roka 2005/2006. Konečne oddych! Tešia sa nielen žiaci základných škôl, ale aj študenti stredných a vysokých škôl. Našich čitateľov chceme informovať o študentoch našej obce, ktorí v tomto školskom roku ukončili štúdium na strednej škole maturitnou skúškou a tiež o končiacich študentoch vysokých škôl. Ďalej chceme informovať čo študovali a čo ďalej, či sa chcú zamestnať alebo pokračovať v štúdiu. Štúdium na strednej škole ukončilo 7 študentov a bakalárske štúdium na vysokej škole 4 študentky.

Janka Ondrigová – študovala na Obchodnej akadémii v Dolnom Kubíne

- odbor obchod a podnikanie
- ukončenie – maturitná skúška
- čo ďalej – prihlásila sa na viaceré vysoké školy: Univerzita Mateja Bela Banská Bystrica, Pedagogická fakulta, odbor slovenský jazyk a literatúra a pedagogika; Trnavská univerzita, Pedagogická fakulta, odbor elementárna pedagogika

Peter Mikuška – študoval na Strednej priemyselnej škole v Tvrdošíne

- odbor technika administratívy
- ukončenie – maturitná skúška
- čo ďalej – prihlásil sa na Slovenskú technickú univerzitu v Bratislave, odbor informatika

Lucia Strežová – študovala na Združenej strednej škole v Kňažej- Dolný Kubín

- odbor – podnikanie v poľnohospodárstve
- ukončenie – maturitná skúška
- čo ďalej – prihlásila sa na Prešovskú univerzitu, Fakulta manažmentu, odbor manažment ľudských zdrojov

Lenka Miháľová – študovala na Obchodnej akadémii v Dolnom Kubíne

- odbor – obchod a podnikanie
- ukončenie – maturitná skúška
- čo ďalej – ide pracovať do Anglicka

Viera Poláková – študovala diaľkovo na Katolíckej univerzite v Ružomberku

- odbor - sociálna práca
- ukončila štúdium ako bakalár (Bc.)

Monika Mudrončíková – študovala denne na Katolíckej univerzite v Ružomberku

- odbor – sociálna práca
- ukončila štúdium ako bakalár (Bc.)

Študentky, ktoré študovali na Katolíckej univerzite v Ružomberku, navštevovali prednášky na detašovanom pracovisku v Dolnom Kubíne.

Naša redakcia všetkým absolventom úprimne blahozelá a praje do ďalšieho života veľa úspechov a životného elánu.

Rozhovor s Monikou Mudrončíkovou

Monika Mudrončíková v tomto roku ukončila bakalárske štúdium na Katolíckej univerzite v Ružomberku. Predtým študovala na Dievčenskej odbornej škole v Oravskom Podzámku, odbor obchod a podnikanie. Keďže sa Monika rozhodla v štúdiu pokračovať a získať titul magistra (Mgr.), pokúsili sme sa ju trochu vypovedať.

Čo ťa viedlo k tomu, aby si v štúdiu pokračovala?

- Mám chuť študovať a celkom ma to baví. Bude to trvať ešte dva roky, aby som získala akademický titul Mgr.

Ktoré sú tu prioritné predmety?

- Prevažne štúdium je zamerané na sociológiu, právo, pedagogiku.

Čo si všetko počas doterajšieho štúdia absolvovala?

- Okrem teórie som absolvovala psychologické výcviky, prax v rôznych sociálnych zariadeniach – väznica, krízové centrá, špeciálne školy, detské domovy, súdy atď.

Čo ťa tak najviac láka?

- Pre mňa ja najzaujímavejšia terénna práca. Ináč mám veľa učenia. Štúdium je dosť náročné, treba vypracovávať veľa prác a rôznych projektov.

Monika, prajeme ti veľa úspechov, vytrvalosti a tvorivých síl, aby si štúdium úspešne ukončila a splnil sa tvoje sny.

ZDRAVOTNÝ OBZOR

PRÍRODA JE ZÁZRAČNÝ LIEČITEĽ

Najvhodnejším obdobím na zber liečivých rastlín, ktoré sú často zdrojom účinných látok aj v liekoch vyrábaných vo farmaceutickom priemysle, je jar. Rastlina je vlastne živé laboratórium, ktoré samo vyrába a hromadí účinné látky. Tie sa pôsobením slnečnej energie pretvárajú na liečivá, ktoré môžeme získať z prírody – „Božej lekárne“. Tieto látky sú uložené v koreňoch, listoch, kvetoch, vrcholoch a v plodoch rastlín - pri každej rastline je to inak. Zber liečivých rastlín nie je ľahká práca, treba sa však v ňom vyznať a vedieť s rastlinami správne nakladať.

Ako zbierať rastliny

Najúčinnejšie sú čerstvo nazbierané rastliny. Kvety sa zbierajú na začiatku kvitnutia, listy pred kvitnutím a po ňom, plody v čase zrelosti a korene (hl'uzy) zavčasu na jar alebo na jeseň. Zbierajú sa v slnečných dňoch, nezarosené, čisté, a keď ich usušíme, schováваме ich v škatuliach, sklenených nádobách, a nie na svetle ani v plastových nádobách.

Ako rastliny sušiť

Neumyjeme ich! Položíme ich na plachtu alebo čistý papier v teplom vzdušnom prostredí, v tieni, pri teplote do 35 °C. Korene, hl'uzy a konáre v'by, imela treba rozrezať. Rastlina má po vysušení praskať.

Vnútorne užívanie liečivých rastlín

Je ním pitie čajov. Čaj je vodný výluh liečivej rastliny, v závislosti od druhu pri vyššej teplote vody alebo dlhým varením. Pri nevhodnej teplote unikajú účinné látky, a preto je spôsob prípravy každého čaju iný a dôležitý. Je veľmi veľa druhov čajov s účinkom proti najrôznejším chorobám. Čaj sa pije so sklenených alebo porcelánových šálok (pohárov) a pripravuje sa v nádobách, ktoré nehrdzavejú. Pôsobia napríklad proti bolestiam, hnačkám, nadúvaniu, prehánaniu, lámke a reume, kašľu, poteniu, na podporu trávenia, na upokojenie, na podporu spánku a proti mnohým iným ochoreniam. Účinok čaju treba vyskúšať. Nie každý druh čaju je vhodný pre každého chorého.

Liečivé rastliny sa využívajú aj vo forme macerátov (výluhov), záparov a odvarov. Macerácia je vlastne vylúhovanie v uzavretej nádobe pri teplote 15- 20 °C, počas 8-10 dní. Pripravuje sa vo vode aj v liehu a je často koncentrátom, ktorý sa požíva po kvapkách (dospelí 10-20, deti radšej nie alebo podstatne menej). Odvar sa pripravuje najmä z podzemných častí rastlín a z tvrdších nadzemných častí (kôra, drevo, semená, plody, bobule). Tie sa prevárajú len na toľko, aby sa účinné látky vylúhovali, potom sa odstaví a po 5-30 minútach prelejí. Zápary sa pripravujú z mäkkých častí rastlín (listy, kvety, vňat'), zalejú sa vriacou vodou, prikryjú pokrievkou a prelejú cez nehrdzavejúce cedidlo. Často sa liečivé rastliny vylúhujú aj vo víne podľa osobitných receptov.

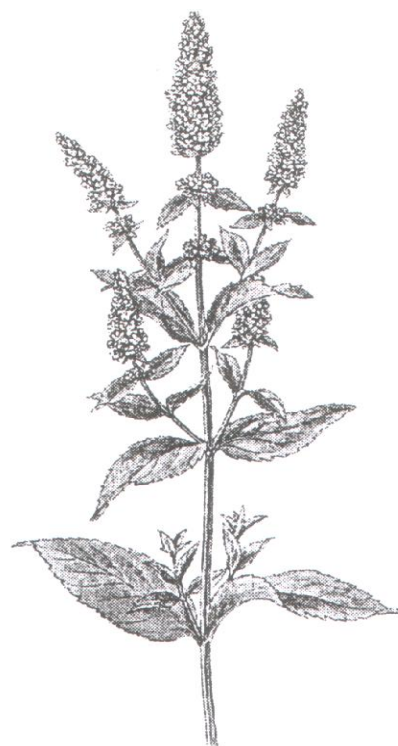
K vonkajšiemu použitiu odvarov, výluhov a macerátov patrí omývanie, výplachy, obklady, vdychovanie a napaľovanie, kúpele.

Vo väčšine prípadov sa výluhy pridávajú do vody.

Liečenie rastlinami je účinné ako prevencia, ale aj ako účinná liečba. Pri nevhodnom používaní však môže táto liečba aj uškodiť – preto treba poznať kladný aj negatívny účinok tej- ktorej rastliny podobne, ako je to aj pri farmaceuticky vyrábaných liekoch.

Príroda je zázračná, a ak jej rozumieme, výborne nám poslúžia aj prirodzené lieky z „Božej lekárne“ – z prírody.

Nabudúce našim cteným čitateľom predložíme čajové recepty, teda ako postupovať, aby čaj mal svoj žiadaný účinok. Bude to skoro na všetky zdravotné ťažkosti a choroby.

Mäta pieporná

JUBILANTI

45 rokov

Anna Chajdiaková (august 2006)

50 rokov

Margita Mudrončíková (sept. 2006)

55 rokov

Albert Šutta (sept. 2006)

Mária Macáková (sept. 2006)

65 rokov

Margita Ťasnochová (sept. 2006)

70 rokov

Anna Klobušická (júl 2006)

Edita Petráková (júl 2006)

75 rokov

Jozef Oršuliak (júl 2006)

85 rokov

Mária Kršková (august 2006)

Jubilantom úprimne a zo srdca blahoželáme, do ďalších rokov im prejeme veľa zdravia, spokojnosti a Božieho požehnania.

Uzavreli manželstvo

Eva Hojová a Ján Pekarčík (24.6.2006)

Srdečne blahoželáme a prajeme veľa lásky, trpezlivosti a šťastný krok do spoločných rokov.

Prišli medzi nás

Marek Bencúr (marec 2006)

Gabriel Kudla (jún 2006)

Rodičom novonarodených detí blahoželáme, novorodencom prajeme veľa zdravia, pozitívny vývoj, aby z nich vyrástli schopní a dobrí ľudia.

Opustili nás

Johana Jelenčíková
(12.6.1917-15.4.2006)

Prihlásili sa k trvalému pobytu

Jozef Tomáš
Ján Šulc

(bs)

Milan Lasica o Majstrovstvách sveta vo futbale

Začali sa majstrovstvá sveta vo futbale. Milióny mužov zasadnú pred televíziu obrazovku. V čase majstrovstiev nebudú schopní venovať sa ničomu inému, možno ani svojim ženám. Ženy budú reagovať dvojako. Jedny znervóznejú, lebo sa budú chcieť dívať na Nevestu pre milionára, iné, zmierené s osudom, využijú príležitosť a urobia si svoj program. Nebudeme skúmať, čo to znamená, keď si žena urobí svoj program, pretože to môže znamenať všeličo. Manželia ženský program tolerujú predovšetkým v čase majstrovstiev.

Idem s priateľkami do divadla, povie žena amuž súhlasne kývne hlavou, zrak prilepený na obrazovku. Ani mimoriadne žiarliví muži v čase majstrovstiev sveta vo futbale nekladú kontrolné otázky. Do akého divadla, s ktorými priateľkami, kedy sa vrátiš? Aj mimoriadne žiarlivý muž v tejto situácii svojej žene bezhranične dôveruje, dokonca jej zaželá pekný kultúrny zážitok. Povedzme, že žena naozaj ide do divadla. A naozaj s priateľkami. Mimochodom, čo by sme si my divadelníci počali bez týchto žien a ich priateľiek. Nielen počas majstrovstiev sveta vo futbale. Aj inokedy, vo všedné dni. Tieto ženy aspoň raz, dva razy do roka prinútiť manželov, aby s nimi išli do divadla. Túžia po peknom príbehu, chcú sa cez prestávku poprechádzať po foyeri divadla, zaujíma ich, koho tam uvidia, vzrušuje ich, že na javisku vidia naživo tých, o ktorých toľko čítali v tlačovinách druhej kategórie. Muži sa v divadle nudia, prostredie im je cudzie. Hanbia sa, keď sa žena počas predstavenia nahlas smeje, keď nadšene tleska, šťve ich, keď so žiarivými očami sleduje svojho miláčika, ktorý exceluje na javisku. Usilujú sa ho spochybníť v očiach ženy a sú mrzutí, keď sa im to nedarí. Na konci predstavenia sedia s rukami v lone, kým žena nadšene tleska a bola by najradšej, keby herci niektoré scény zopakovali. Majstrovstvá sveta vo futbale oslobodia mužov od tejto kultúrnej povinnosti. Pretože futbal poskytuje viac vzrušenia ako divadlo. To ženy nikdy nepochopia. Futbal ich nevzrušuje. Je to nuda.

Teraz napíšem niečo, čím sotva ženy presvedčím. Futbal je skvele vymyslená hra. Dokáže byť vzrušujúci, krásny, napínavý a takisto aj nudný a otravný, vtedy muži hovoria – nedá sa na to dívať. Ale dívajú sa, v nádeji, že sa to zmení k lepšiemu a že naši vyhrajú. Futbal je jediný šport, kde je zakázané hrať rukami. To bude asi to podstatné.

Inak by sa milióny mužov na celom svete radšej dívali na hádzanú, volejbal alebo ping-pong. Výnimkou sú obyvatelia Spojených štátov. Tých futbal veľmi nezaujíma, majú radšej bejzbal. To zase nepochopíme my Európania. Videl som v televízii bejzbal niekoľkokrát, a dodnes nechápem princíp. Ale nevzdávam sa. Jeden známy mi povedal: bol som v Amerike na bejzbalovom zápase, sedel som na tribúne, netušil som, o čo ide, ale po štvrt hodine som sa pristihol pri tom, že fandím modrým. A o to ide. Športu zdar a futbalu zvlášť!

/prevzaté z týždenníka: .týždeň, č.24/

Spomíname...

Vo februári tohto roka našu redakčnú radu opustil ďalší z jej zakladajúcich členov - Roman Kučera. Odišiel hľadať krajšiu a svetlejšiu budúcnosť na západ – do Prahy. Darí sa mu výborne, všetkých čitateľov pozdravuje. My, redakčná rada, mu zo srdca ďakujeme, že to s nami tak dlho vydržal. Neboj sa Romanko, my vieme, že ti veľmi chýbame, aj ty nám trošku chýbaš! Držíme ti päsť, nech sa ti darí!!!

ČIERNA KRONIKA**Mali chuť na jahňacinu**

Rodina Jána Macáka si kúpila na jar malých barančekov na spásanie trávy v záhrade za starým Colotkovým domom. Tešili sa s nimi, lebo vyzerali naozaj rozkošne. Radosť netrvala dlho, lebo v polovici mája v nočných hodinách z uzavretého priestoru im niekto dvoch barančekov odcudzil. Polícia po páchateloch pátra a je im na stope.

(ph)

Príchod policajtov na miesto činu

Nemal si čím ohrievať vodu

V čase od mesiaca marca do 18. apríla 2006 sa neznámy páchatel násilím dostal do objektu futbalového štadióna v našej obci a odtiaľ odcudzil dva elektrické ohrievače vody, čím spôsobil škodu asi za 25 tisíc korún.

V objekte nezisteným predmetom a spôsobom prekonal mreže na vchodových dverách, potom nezisteným predmetom vypáčil drevené dvere, rozbil sklenenú výplň. Takto vnikol do objektu a priamo do rozhodcovskej miestnosti, kde tiež stihol vypáčiť dvere a odtiaľ aj odcudzil dva elektrické ohrievače vody. Zloděj si už bude mať čím ohrievať vodu. Len dokedy? Iste to bude drahý špás, až ho chytia. Po ňom začala pátrať kriminálna polícia.

Vďaka poisteniu bude časť škody uhradená, no zlý pocit zostane aj naďalej. Kto tak súrne potreboval 20-ročné bojľery? Veríme, že to neboli naši občania, pretože rovnaký osud postihol aj futbalistov v Krivej, kde aj im ešte vo februári zo šatní ukradli dva bojľery.

(ph)

Policajti pri obhliadke miesta činu lúpeže

Psy, psy a opäť psy

Stály problém nielen u nás, ale aj v iných dedinách, mestách, možno povedať na celom svete. Na jednej strane sú to miláčikovia človeka, a na druhej strane ho aj ohrozujú a často dochádza k nepríjemným úrazom či k ohrozeniu ľudského života. Aj v našej obci nie po prvý raz došlo k uhryznutiu psom človeka. Naposledy sa to stalo v polovici mája tohto roku.

Na základe sťažností od viacerých občanov upozorňujeme nie po prvýkrát na problém, ktorý vzniká a súvisí s voľne pobežujúcimi a túľajúcimi psami po ulici, kadiaľ chodia občania, a najmä deti. Podľa VZN č. 2/2002 musí mať pes, ak je na verejnom priestranstve, nasadený náhubok. Za psa vždy zodpovedá držiteľ psa alebo osoba, ktorá psa vedie, alebo nad psom vykonáva dohľad, samozrejme, znáša aj dôsledky.

Pri tejto príležitosti ešte raz zdôrazňujeme, čo môže urobiť obecný úrad:

1. Upozorniť majiteľa psa (úradne – pohovorom, písomne napomenúť), predvolať na úrad, dať pokutu.
2. Obecným rozhlasom upozorniť majiteľov túlavých psov.
3. Prizvať pracovníkov veterinárnej správy za účelom odchytu túlavých psov.
4. Zavolať členov poľovníckeho združenia, aby previedli odstrel túlavých psov (toto môžu uskutočniť tak, že túlavého psa chytia a odstrel urobia vo vzdialenosti 200 m mimo obce).
5. Privolať políciu, aby to riešila v rámci svojich kompetencií.

Iné legálne spôsoby nemôže obecný úrad použiť. Ak majú občania iný názor, nech si zvolia sami iný postup, ale tento už bude na ich zodpovednosť (otráviť, zabiť atď.). Upozorňujeme, že opatrenia uvedené v bodoch 3, 4, 5 nemusí robiť iba starosta. Tieto môže vykonať aj každá poškodená osoba, pretože najlepšie vie, ako sa skutok s túlavým psom (napr. uhryznutie) stal.

Prosíme majiteľov psov, aby dodržiavali zákon a prijaté VZN o chove a držaní psov. Vždy treba predvídať, aby nedošlo k ujme na zdraví človeka.

(ph)

SPRAVODAJSTVO

Naši dobrovoľní hasiči bilancovali

V priestoroch kultúrneho domu sa zišli naši miestni hasiči na výročnej členskej schôdzi, aby prehodnotili svoju činnosť za rok 2005 a zároveň si vytýčili úlohy pre rok 2006.

Výročnú členskú schôdzu viedol Ing. Ladislav Šutý. Pozdraviť prišli aj zástupcovia okresnej organizácie DHZ a starosta našej obce. Správu o činnosti za predchádzajúci rok predložil predseda MO DHZ Ján Štiga, v ktorej vyzdvihol a pochválil najaktívnejších členov hasičského zboru za účasť v regionálnych, okresných i krajských súťažiach, ale aj tých, ktorí udržiavajú hasičskú techniku v pohotovosti a zúčastňujú sa rýchleho zásahu pri požiaroch. Prítomní si vypočuli správu o hospodárení, ktorú predniesol Ing. Ladislav Šutý. Výdavky za rok 2005 činili 32 tisíc a tie sú podložené dokladmi a evidenciou v účtovnej knihe. Plán hlavných úloh na rok 2006 predložil na schválenie Rastislav Mihál. Ten bol

Pohľad do rokovacej miestnosti

Ludovít Strežo. V ňom je poďakovanie našim dobrovoľným hasičom za rýchlu účasť pri hasení požiaru v Chlebniciach. K požiaru došlo v januári tohto roku a naši dobrovoľní hasiči boli prví na mieste požiaru do 10 minút, skôr ako domáci a pred všetkými ostatnými. Ludovít Strežo ešte požiadal, aby čerpanie finančných prostriedkov na jednotlivé súťaže boli vopred schválené výborom organizácie.

S dobrou pripomienkou prišiel aj Jozef Brtoš, ktorý navrhol, aby sa uskutočnilo námetové cvičenie na odskúšanie dĺžky hadíc a ich funkčnosti pre prípad bojaschopnosti. Všetky návrhy a pripomienky boli pojaté do uznesenia.

Výročnú členskú schôdzu MO DHZ ukončil Ing. Ladislav Šutý a všetkým poďakoval za aktívny prístup pri plnení úloh v dobrovoľnom hasičskom zbere. V ďalšom období bude činnosť organizovať výbor v tomto zložení: Ján Štiga – predseda, Ing. Ladislav Šutý – veliteľ a pokladník, Rastislav Mihál – strojník, Stanislav Strežo – strojník, Roman Kučera – referent pre mládež, Ľubomír Šutý – referent pre mládež, Peter Karetka – preventívár.

Spolupráca obecného úradu s dobrovoľným hasičským zborom je veľmi dobrá. Treba si uvedomiť, že hasičský zbor v obci zohráva naďalej dôležitú úlohu, lebo v prvých minútach sú skutočne jediní, kto pri požiaru môže pomôcť. Preto každý rok absolvujú preverky odbornej spôsobilosti a pripravenosti družstiev. Ak splnia časový limit požiarneho útoku a štafety, získajú potrebný certifikát. Keby toto naši hasiči nezískali, starosta by si mohol lámať hlavu, kto bude hasiť požiar. Chvályhodné je, že naša MO DHZ k pomeru počtu obyvateľov patrí medzi najpočetnejšie. Patrí vám naša vďaka!

Členovia DHZ

Členovia DHZ k pomeru počtu obyvateľov patrí medzi najpočetnejšie. Patrí vám

naša vďaka!

(ph)

Výsledky hospodárenia agrodružstva za rok 2005

Dňa 20. apríla 2006 sa konala výročná členská schôdza Agrodružstva Sedliacka Dubová, na ktorej sa hodnotili výsledky hospodárenia za rok 2005. Schôdza sa konala v kultúrnom dome pod vedením predsedu agrodružstva Mgr. Ladislava Tomáša. Správu o výsledkoch hospodárenia predniesol riaditeľ agrodružstva Ing. Milan Ďaďo. Zo správy sme vybrali iba tie časti, ktoré sú dôležité pre informáciu našich čitateľov.

V roku 2005 agrodružstvo hospodáril na rovnakej výmere, ako v roku 2004, t.j. na 320,83 ha. Z týchto hektárov pôdy si na základe podpísaných zmlúv nárokovali cca na 27 ha súkromne hospodáriaci roľníci (Ján Šnapko a Ján Vraštiak), o ktoré sme mali krátené dotácie. I v tomto roku došlo k poklesu výroby mlieka, čo bolo zapríčinené predovšetkým dokončovaním rekonštrukcie dojárne a hornej maštale, taktiež zníženým počtom kráv. Priemerná dojivosť sa oproti vlaňajšku zvýšila o 240 litrov na kravu ročne. Aj tak ešte bola dojivosť nízka. Zlepšenie nastalo až v posledných mesiacoch november a december.

Vďaka preklenovaciemu úveru od OTP banky sa podarilo finančne zabezpečiť všetky poľné práce, aby bol dostatok krmovín.

Jednotlivé tržby boli nasledovné: (tis. Sk)	r. 2004	r. 2005	Rozdiel
Tržby za mlieko	4 761	4 752	-9
Tržby za senáž, seno (služby)	639	82	-557
Tržby za služby	80	98	+ 18
Tržby za teľatá a jalovice	438	390	- 48
Tržby celkom	5 918	5 322	- 596
V priebehu roka sa dorobili nasledovné krmoviny: (v tonách)			
Seno	280	228	- 52
Senáž	-280	858	- 422
Siláž	760	826	+ 66

Družstvo dosiahlo zisk vo výške 34 tisíc Sk, čo je o 159 tis. Sk menej ako vlani.

Ku koncu roka bolo v trvalom pracovnom pomere 10 zamestnancov a na výpomoc a dohody počas sezóny 12. V roku 2005 bolo vyplatených 1 161 tis. Sk miezd, čo je o 22 tis. Sk viac ako v roku 2004. Do sociálnych fondov bolo odvedené 275 tis. Sk.

Celkové dotácie predstavovali 2 318 tis. Sk, čo je oproti vlaňajšku menej o 1 745 tis. Sk (odpustená splátka za silážnu jamu).

Väčšina družstevníkov podpísala nové nájomné zmluvy, na základe ktorých bolo vyplatené nájomné v plnej výške. Nebolo to veľa, ale treba pochopiť situáciu v posledných rokoch, keď sa muselo veľa investovať. Je to vidieť i na majetku, ktorý sa takmer zdvojnásobil oproti roku 1999, stále však existuje hrozba správcu konkurznej podstaty na majetok bývalého družstva.

Stav majetku je nasledovný: (v tis. Sk)	r. 1999	r. 2005	Rozdiel
Hmotný investičný majetok	8 478	16 705	+8 227
z toho: budovy, stavby	6 355	7 043	+ 688
stroje a zariadenia	1 036	2 220	+1 184
základné stádo	1 014	1 100	+ 86
nedokončené investície	73	6 342	+6 269
zásoby:			
výrobky rastlinnej výroby	1 919	1 771	- 148
zvieratá (tel. jalovice)	691	754	+ 63
Stav HD (v ks):			
teľatá do 6 mesiacov	15	35	+ 20
jalovice do 1 roka	13	26	+ 13
jalovice do 2 rokov	35	26	- 9
vysokotelné jalovice	8	2	- 6
„mastné“ kravy	13	7	- 6
Kravy	135	117	- 18
Celkom hovädzí dobytok	219	213	- 6

(Do tlače sprostredkoval ph)

ŽIAR

Noviny o dianí v Sedliackej Dubovej. Vydáva Obecný úrad v Sedliackej Dubovej.

Šéfredaktor: Mgr. Peter Havrila

Redakčná rada: Mgr. E. Miháľová, A. Kudlová, S. Oršuliaková

Grafická úprava: Mgr. Erika Miháľová

E-mail: ziar@centrum.sk, www.sedliackadubova.sk

Spolupracovali: Mgr. Ladislav Tomáš, Božena Strežová

Vydávanie povolené Okresným úradom v Dolnom Kubíne pod číslom 3/2001